

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΡΟΜΗΣ.
ΕΤΗΣΙΑ.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

ΑΙ ΣΥΝΑΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Διά τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 12.
Διά τὸ Ἐξωτερικὸν 15.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ.

Παρά τοῖς Κ. Κ. Διδασκτικοῖς καὶ τοῖς ἐπιστάταις τῶν Ταχυδρομείων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ. Ἐν δε τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ τοῖς Κ. Κ. Ἑλλησιν. Προξένους καὶ τοῖς ἰδιαιτέροις ἐπιτρόποις τοῦ ἐκδότητος.

Συντάσσεται ὑπὸ Δ. Παναζῆ καὶ ἐκδίδεται εὐθύνη αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦ ἰδίου ἐνεργεῖται πᾶσα διορθωρῆς αὐτῆν ἀφορῶσα. Τιμὴ καταχωρήσεως ἀγγελλίων ληπτ. 15 ὁ στίχος.

Οὐχ οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγνώσκοντές εἰσι σπουδαῖοι.

ΑΡΙΣΤΙΝΗΟΣ.

Ἐκδίδεται ἀπὸ τῆς ἐβδομάδος

Ἀθήνησι, τῇ 28 Φεβρουαρίου 1854.

Εὐξείνιος Πόντος.

Εὐξείνιος Πόντος ὠνομάζετο πάλαι ἢ τὰς ἀκτὰς Ἀσίας τῆς Μικρῆς, Σαρματίας καὶ Κολχίδος βρέχουσα θάλασσα, μέρος ἀποτελοῦσα μετὰ τῆς Μαιώτιδος λίμνης, κατὰ τὰς ἀρχαίων γνώμας (Στραβ. Β. 126), τῆς Ἑσώ ἦτοι Μεσογείου θαλάσσης. Ὁ Πόντος αὗτος ἐκαλεῖτο παλαιάτα Ἀξείνος καὶ Ἄξεινος (Σκυμν. 734. Στραβ. Ζ. 298. Σχολ. Ἀπολ. Ῥοδ. Β. 550. Πομπ. Μετ. i. 19. 6. Πλίν. iv. 12. vi. 1. Ὁβιδ. Τρ. iv. 4. 55). διὰ τὸ δυσχερέμερον αὐτοῦ καὶ τὴν ἀγριότητα τῶν περιουκούντων ἐθνῶν καὶ μάλιστα τῶν Σκυθικῶν, ξενουθούτων καὶ σαρκοφαγούντων καὶ τοῖς κρᾶσις ἐκπέωσι χρωμένων. (Στραβ. Ζ. 298). Ἡ κλήσις δ' Εὐξείνιος ἐδόθη μετὰ ταῦτα αὐτῷ ἦτοι κατὰ σχῆμα εὐφρισμοῦ, ἢ ἀφοῦ ἐγένετο συνήθης καὶ πλωτός τοῖς ναυστολοῦσι τῶν Ἑλλήνων· κατὰ Στραβῶνα (ἀνωτ.) ἐκλήθη Εὐξείνιος ὑπὸ τῶν Ἰώνων ἐν τῇ παραλίᾳ πόλεις κτισάντων (ἴδε καὶ Εὐσταθ. ὑπομν. εἰς Διον. στίχ. 144). Ἄν ὁ Ὁμήρος ἐγίνωσκε τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ, οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν, φέρεται δὲ παρὰ Πινδάρῳ ὑπὸ τὰ δύο ὀνόματα, Πόντος Ἄξεινος (Πυθ. Δ. 362) καὶ Εὐξείνιος Πέλοπος (Νέμ. Δ. 70). Ἐκαλεῖτο ἔτι Πέλαγος πάλαι (Στράβ. Ζ. 298 καὶ 301 ἢ 304) καὶ παρὰ Ῥωμαίοις Θάλασσα Εὐξείνιος, Σαρματική, καὶ Πόντος Ταυρικὸς. Ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων νῦν καλεῖται Μαύρη θάλασσα, ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν Καρατενγγέζ καὶ ὑπὸ τῶν Ῥώσων Czarne-More. Ὁ Ἡρόδοτος λέγει τὸν Πόντον τοῦτον ἀξιόθεατον ἀ καὶ πελαγέων ἀπάντων θαυμασιώτατον. »

Ἡ ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων ἐπιθυμία τοῦ προσεῖτον καταστῆσαι τὸν τεῶς Ἄξεινον Πόντον, περιελλυμένη μυθικῶ πέπλῳ ὀνομάζεται Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία ἐπὶ Κολχίδα· ἀπὸ ταύτης δὲ κυρίως χρονολογεῖται ἢ πρὸς ἄλλας χώρας κοινωνία τῶν ἀκτῶν αὐτοῦ, ἂν δὲν φαίνηται παραδεκτὸν τὸ ἰστόρημα τῆς ἐκστρατείας τοῦ βασιλέως Σεσωστριος ἐπὶ Κολχίδα καὶ ἐπὶ φάσιν ποταμῶν (Ἡρόδ. Β. 103). Ὁ περιώνυμος Humbolt (Κόσμος τομ. Β. σελ. 140 ἄγγλ. μετ.) νομίζει, ὅτι ὁ μῦθος τοῦ Προμηθέως, καὶ ἢ ὑπὸ τοῦ πρὸς ἑῷ ὁδεύσαντος Ἡρακλέους διάλυσις ἐκ τῶν ἐν Κανακῶν δεσμῶν τοῦ πυροδότου Τιτάνος — ἢ καὶ εἰς τὰς χώρας ταύτας περιπλάνησις τῆς Ἰούς — καὶ ὁ μῦθος τοῦ Φρύξου καὶ τῆς Ἑλλῆς — δεικνύουσι πάντα τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν οἱ Φοίνικες πλωτῆρες ἀρχαιότερον ἀπετόλμησαν νὰ πλεύσωσι. — Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους αἱ παραλίαι τῆς Προποντίδος, τοῦ Εὐξείνιου Πόντου καὶ τῆς Μαιώτιδος λίμνης ἦσαν πλήρεις Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν, πασῶν σχεδὸν ἐκ μόνης τῆς Μιλήτου ἐκπεμφθεισῶν, καὶ ἀκμάζοντα ἐμπορεῖα γενομένην συνεστάθησαν δὲ αὐταὶ βαθμηδὸν ἀπὸ τοῦ ὀγδόου μέχρι τοῦ ἕκτου π. Χ. αἰῶνος.

Αἱ κατὰ τὸν Εὐξείνιον ἀποικίαι ἦσαν αἱ ἐξῆς· ἢ Ἡράκλεια πρὸς Ν. τῆς Βιθυνίας ἐν τῇ τῶν Μαυρανδιῶν χώρᾳ. ἢ Σινώπη ἐν Παφλαγονίᾳ πασῶν τῶν πέριξ πόλεων ὑπερέχουσα. ἢ Ἄμισός ἐν Πόντῳ, μητρόπολις τῆς Τραπεζοῦντος γενομένη. Ἐν τῇ ἐθιμνῇ παραλίᾳ ἦσαν αἱ πόλεις Φάσις, Διοσκουριάς καὶ Φαναγορία (εἶα) ἢ Φαναγορία (εἰον), ἧτις ἦν τὸ κυριώτερον σωματεμπορεῖον, καὶ ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων ἀποθήκη τῶν ἀπὸ Ἰνδίας διὰ τοῦ Ὄξου καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης διαβιβαζομένων ἐμπορευμάτων. Τὸ Παντικαπάσιον ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερσονήσῳ, πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Βοσπόρου, γνωστὸν διὰ τὰς σιτεμπορικὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἰδίως τὰς Ἀθήνας. Ἐν τῇ ἀρκτέῳ παραλίᾳ ἦν ἢ ἡ πόλις Τάναξις ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, καὶ ἢ Ὀλβία ἐν ταῖς τοῦ Βορυσθένους προχωαῖς, καὶ ἄλλαι κατὰ τὸ νατιοδυτικὸν μέρος αὐτοῦ ἦτιον ἐπίσημοι. ἢ Ἰστρία ἐκεῖτο παρὰ

τῇ κατὰ μεσημβριαν σφοδρῇ τοῦ Δανουβίου, νοτιώτερον δὲ ἢ Τόμις, (1) ἢ Κάλατις, ἢ Ὀδησσός, καὶ ἢ Ἀπολλωνία (περὶ ὧν ἴδε Heeren Ἐγχειριδ. τῆς ἀρχ. Ἱστορ. καὶ Grote Ἱστορ. Ἑλλάδ. Τόμ. Δ. σελ. 337 ἐκδ. Λονδ.) ἢ συναλλαγὴ τῶν προϊόντων ἔφερε τοὺς ἐμπορευμένους καὶ πέραν τῆς Μαιώτιδος λίμνης, διὰ τῆς στέπης ἐνθα νῦν τὰ στίφη τῶν κεντρικῶν Κιργίζων ποιμαίνουσι τὰς ἀγέλας αὐτῶν, καὶ διὰ σειρᾶς Σκυθο-Σκωλοτικῶν φυλῶν Ἀργιππαίων καὶ Ἰσσηδόνων, πρὸς τοὺς Ἀριμασπούς, οἰκοντες εἰς τὰς πρὸς Βορρᾶν κατακλινας τοῦ Ἄλταϊου χώρας, καὶ χρυσὸν πολὺν κατέχοντας. Ἡ χώρα αὕτη μεταξὺ τῆς 53 καὶ 55 μοίρας Β. πλάτους κειμένη, καὶ ἐπίσημος αὐθις καταστάσα διὰ τὴν ἀπὸ Σιβηρίας χρυσὸν, ἐγένετο τοῖς Ἑλλῆσι πηγὴ πλοῦτου καί τρωφῆς διὰ τοῦ Εὐξείνιου Πόντου. Κατ' ἄλλην διεύθυνσιν ἢ διὰ ξηρᾶς ἐμπορίας τῶν Πρωσικῶν παραλίῳ μετὰ τῶν ἑλληνικῶν ἀποικιῶν, ὧν ἢ μεταξὺ σχέσις ἀπεδείχθη δι' ὠραίων νομισμάτων, κοπέντων πιθανῶς πρὸς τῆς 85 Ὀλυμπιάδος καὶ ἀρτι ἀνευρεθέντων ἐν Netz, συνεκαίνου τὰς ἀκτὰς τοῦ Βορείου ὠκεανοῦ τῇ Εὐξείνῳ καὶ τῇ Ἀδρίᾳ. Τὸ ἤλεκτρον, ὅπερ ἦν τὸ κύριον ἀρθρον τοῦ οὕτως ἐνεργουμένου ἐμπορίου, διεκομιζέτο ἀπὸ χώρας εἰς χώραν καὶ ἀπὸ λαοῦ εἰς λαόν διὰ τῆς Περσικῆς καὶ Ἰνδικῆς ἐμπορίας (ἰδε ἰστορ. γεωγρ. ἀπομνηστικ. ἀπομνηστικ.).

Οἱ Βυζάντιοι ἦσαν κύριοι τοῦ ἐμπορίου τοῦ Εὐξείνιου Πόντου καὶ δι' αὐτῶν διεκομιζόντο εἰς τὰ ἐμπορεῖα τῆς Μεσογείου (Ἑσώ) θαλάσσης τὰ διάφορα ἐμπορεύματα, ἅπερ, κατὰ Πολύβιον (Δ. 38), ἦσαν θέρματα (ἢ κατ' ἄλλην γραφὴν δέρματα), δοῦλοι χρησιμώτατοι, μέλι, κηρὸς καὶ τάριχος. Οἱ τάριχοι τοῦ Εὐξείνιου ἦσαν περίφημοι ἀπανταχοῦ τοῦ παλαιῦ κόσμου· ὁ Ἀθήναιος παρατίθεται τοὺς ἐξῆς περὶ αὐτῶν στίχους (Δειπνοσοφ. Γ. 116).

Ἄμφακες μὲν πρῶτον στόμα καὶ κραταίαντα καὶ θιόνν
Γναθμῶν ἠνδάξαντο δυσείμονες ἰχθυοβόληες,
— Οἷς ὁ ταριχόπλεως ἄδὲ Βόσπορος, οἱ πιθόγαστροι
Τμηγόντες τετράγωνα τάριχια τεκταίνονται.
Ναὶ μὴν οὐκ ἀκλεῆς θνητοῖς γένος ὀξυορύγχου,
ὄν καὶ ὄλον καὶ τμητὸν ἄλλες τρηχεῖς ἐκόμισαν.
Θύωνν δ' ὠραίων Βυζάντιον ἐπλετο μήτηρ,
Καὶ σκόμβρων βυθίων τε καὶ εὐχόρτου λιβιβιάττω.

Ὁ ἐπὶ τῷ νομισματός δὲ τῶν κατὰ τὸν Πόντον τοῦτον ἑλληνικῶν πόλεων ἰχθὺς, καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ τῶν Βυζαντιῶν ἀγίστρον, δεικνύουσι πόσον περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐμπορίας. Ἡ τῆς μεσογείου καὶ τῆς προσαρκτίου Ἀσίας ἐμπορεῖα, ἀπὸ τῶν χρόνων ἡδὴ τῶν Σελευκιδῶν, διὰ τοῦ Εὐξείνιου Πόντου ἐνεργουμένη ἐγένετο τοῖς ἐπὶ Ῥωμαίων καὶ ὑπ' αὐτοῦς Ἑλλῆσι, καὶ ἐπὶ τῶν πρώτων ἔτι χρόνων τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας λίαν περισπούδαστος. — Αἱ τῶν Γότθων καὶ τῶν Οὐνῶν κατὰ τῶν παρευξείνιων χωρῶν ἐπιδραμικὴ ἀπέτρεψαν κατὰ πολὺ πρὸς ἄλλας ὁδοὺς τὸ ἐμπόριον τῆς Ἰνδίας. Ὅτε δὲ πάλιν, καὶ ἀλαβόντων τὴν Αἴγυπτον τῶν Ἀράβων, ἢ μετὰ τῆς Ἰνδίας διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης συγκοινωνία τῆς Εὐρώπης διεκόπη, οἱ ἐμπορευόμενοι ἐπιζητήσαντες εὐρον ἄλλην ὁδόν, καὶ ἢ Κωνσταντινούπολις ἐγένετο τὸ ἐμπορεῖον τῶν τε ἔωθεν καὶ τῶν ἀπὸ δυσμῶν ἐμπορευμάτων. — Κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα, ἢ Γενοῦα περιέστη εἰς ὑπατον βαθμὸν ἐμπορικῆς ὀλβιότητος ἐκ τῆς διὰ ξηρᾶς κοινωνίας αὐτῆς μετὰ τῆς Ἰνδίας, διὰ τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐν ταῖς περὶ τῆς Εὐξείνιου πόλεσι συσταθέντων ἐμπορειῶν.

(1) Ἢς τὴν ἀμφισβητουμένην θέσιν ἀνεκάλυψεν ἔπειτα ὁ Κ. Α. Παπαδόπουλος Βρεττός, εὐλογηθείς διὰ τοῦτο ὑπὸ σοφῶν ἡμετέρων τε καὶ ξένων.

Τὸν Εὐξείνιον Πόντον περιείχεσαν οἱ ἄρχαιοι τῶν Σκυθικῶν ἕντεκα μέτρων, τὸ μὲν κέρας ἀπέτελλε ἡ μεταξὺ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Φάσιδος παραλία, τὴν δὲ νεურὰν αὐτοῦ ἡ μεσημβρινὴ ἀκτὴ (ἕκαστος ἀποσπ. 163. Στραβ. Β. 425. Διονυσ. περ. 146. Πλιν. IV. 42). Τὰς διαστάσεις τῆς περιφερείας αὐτοῦ καὶ διὰ μέσου ἀποστάσεις τινὰς φέρει ἀκούωντες οἱ ἄρχαιοι γινώσκοντες. Ὁ Στράβων, καιτοῖς εἰδὼς ἐν γένει τὰς ἀποστάσεις ταύτας, ἀμάρτανει περὶ τὴν περιγραφήν τοῦ σχήματος αὐτοῦ ὑπερ-ἑβρότερον ἐκθέτει ὁ Πτολεμαῖος, (Ἱδ. καὶ πρακτλ. Στραβ. Α. 125 καὶ Πτολεμ. Γ. 10), ἐν ἄλλοις καὶ αὐτὸς πολλὰ τῆς ἀκρίβειας ἐκπίπτων. Πᾶσα ἡ περιμέτρος τοῦ πόντου τούτου, κατὰ τὴν καταμέτρησην τοῦ Ρενέλλου ἐστὶ 4,914 Γεωγρ. μιλίων, συμφώνως σχεδὸν πρὸς τὴν τοῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ τοῦ Πλίνου μνημονευομένην (IV. 12). (Τὰς περὶ τοῦτου γνώμας τῶν ἀρχαίων ἴδ. εἰς Πλίνου IV. 12 Στραβ. Β. 425. Πολυβ. Δ. Ε.) Τοῦ Πολυβίου ἡ μαρτυρία, ὑπὸ τοῦ Πλίνου μνημονευομένη, ὅτι ἡ κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ Θρακικοῦ μέχρι τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου ἦν 500 βωμ. μιλ. ὑπερ-συμφωνεῖ πρὸς τὰς νῦν καταμέτρησης, δεκνύει τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀκριβῆ τῶν ἀρχαίων γνώμην, καὶ ἐπὶ εἶδος ἔχον οὕτως τελειότεραν μέθοδον τοῦ καταμετρεῖν τὴν ἐξ ἑνὸς πλοῦν ἢ ἄλλοι ἐπιστάτου ὡς ἄρτι. Ὁ Ρενέλλος (Compar. Geogr.) ἀπέδειξε τὸ ὅρθρον τοῦ περιήλου τοῦ Ἀρρηνίου, ἐξακριβώσας τὰς θέσεις τῶν πλείωτων ἐν αὐτῷ μνημονευομένων πόντων, ἀκρωτηρίων καὶ στομιῶν τῶν ποταμῶν. Τὸ ἕμβυθὸν τοῦ Εὐξείνιον Πόντου καὶ τῆς Μαιώτιδος λίμνης ὁμοῦ ὑπερβαίνει τὸ τῆς Κασπίας θαλάσσης κατὰ 1/24.

Ὁ Πολύβιος (Δ. 38—43) φέρει τολμηρὰν ὄντως πρόβησιν περὶ τοῦ Εὐξείνιον Πόντου· λέγει ὅτι θέλει ποτὲ κατασταθῆναι οὗτος, ἀν οὐκ ὕλιος ἔσῃ, πάντως ὅμως ἀνεπίδεκτος πλοῦ, ἕνεκα τῆς ἐναποτιθεμένης ἐν αὐτῷ ὕλης, καταφερομένης ὑπὸ τῶν ἐξ Ἑβρώπης καὶ Ἀσίας καταβρόχυντων καὶ εἰς αὐτὸν ἐκβαλλόντων πολλῶν καὶ μεγάλων ποταμῶν. Τὴν γνώμην αὐτοῦ ταύτην ὁ Πολύβιος ὑποστηρίζει διὰ διαφόρων συλλογισμῶν ὡς ἀμὲν δὴ γινώσκοντες μὲν καὶ νῦν καὶ πάλαι τὸν Πόντον, χρόνον γε μὴν ελοσχερώς ἐγγυώθησεν αὐτῶν τὴν τε μαιώτιν καὶ τούτων· μινούσης γε δὲ τῆς αὐτῆς τῆς ὅπως περὶ τοὺς τόπους, καὶ τῶν αἰτίων τῆς ἐγγυώσεως ἐνεργούντων κατὰ τὸ συνεχές. Ὅταν γὰρ ὁ μὲν χρόνος ἀπειροσῆ ἦ, τὰ δὲ κοιλώματα πάντη πάντως ὀρισμένα, δηλονότι, ὡς, κἀν τὸ τυχὸν εἰσέρηται, πληρωθήσεται τῷ χρόνῳ. Κατὰ φῶσιν γὰρ, τὸ πεπερασμένον, ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ συνεχῶς γιγνόμενον, ἢ φθειρόμενον, κἀν κατ' ἐλάχιστον γίγνεται, (τοῦτο γὰρ νοεῖσθαι νῦν) ἀνάγκη τελειωθῆναι κατὰ τὴν προθεσίαν. Ὅταν δὲ μὴ τὸ τυχὸν, ἀλλὰ καὶ λίαν πολλὰς τῆς εἰσέρηται γούρας, φανερόν, ὡς οὐ ποτὲ, ταχέως δὲ, συμβῆσεται γενέσθαι τὸ νῦν δὴ λεγόμενον ὑπ' ἡμῶν κ.τ.λ. (Ἱδ. Πολυβ. Δ. 39—43). Τὰ αὐτὰ τῷ Πολυβίῳ καὶ τὸ πλεῶν ἑρρῶναι καὶ Σπράτων ὁ Δαψικηνός, περὶ ὧν ἴδ. Στραβ. Α. 49 50.

Νομίζουσι τινες ὅτι πολλὸν πρὸ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὁ Εὐξείνιος Πόντος ἦν ἠνομήτος τῆ Κασπίης θαλάσσης (Ἱδ. Humboldt. κεντρικὴ Ἀσία, Τουμ. Β. σελ. 446). Καὶ ἔχθη τούτου φυσικὰ παρεσχον ἀφορμῶν τοῖς ἀρχαίοις, ἵνα πιστεύωσιν ἐπὶ αὐτὰς ἀπὸ θαλάσσης συνερχόντων διὰ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ (Ἑκατ. σελ. 92. ἐκδ. Klausen), καὶ διὰ τῆς Μαιώτιδος λίμνης (Στραβ. ΙΑ. 509), καὶ ἐπὶ αὐτὰς παραδόσεις αὐτῶν περὶ τῶν ἐκρούσεων τῶν ὑψηλοτέρων θαλάσσεων πρὸς τὰς βεθυτέρας καὶ μάλλον ἐγκαλιμένα τὰ εἰδοφῆ ἐξουσίας.

II Ἀθήνησιν Ἐκκλησία.

Ἡ γενική τῶν Ἀθηναίων πολιτῶν συνέλευσις εἰς συζήτησιν καὶ ψήφισιν πραγμάτων τὴν πόλιν ἐνδιαφερόντων ὀνομάζεται Ἐκκλησία. Αἱ Ἐκκλησίαι δὲ αὐταὶ ἦσαν ἦτοι τακτικαὶ ἢ ἐκτακτικαὶ· καὶ αἱ μὲν ἐκλυτὸ κῆριος ἢ νόμμοι, αἱ δὲ σύγκλητοι, αἵ ἐν ἀνάγκῃ ἐκτάκτως συγκαλιόμεναι. Ἐν περιστάσεσι δειναῖς ἀπαιτούσαις τὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν παρουσίαν ὄσαν ἦν δυνατόν πλείωτων πολιτῶν, ἵνα γνωμοδοτήσῃσι περὶ τοῦ πρακτικοῦ ἐκλυτοῦ πάντας ἐκ τῶν ἐξω δῆμων ἢ οὕτως δὲ συγκροτουμένων συνέλευσις ἐλέγετο κατακλησία ἐκ τοῦ κατακληθῆναι εἰς τὸ ἄστυ τοῦ· ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τοῖς δῆμοις οἰκούντας. Καὶ ὁ μὲν Σγολιαστῆς τοῦ Ἀριστοφάνους λέγει ὅτι κήρυξι ἐκκλησίαι καθίστατο τρεῖς κατὰ μῆνα (Ἀχαρν. 19), ἄλλοι δὲ ἀξιοπίστοι Γραμματικοὶ, ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους τὰς

πληροφῆρας ἔχοντες λέγουσιν, ὅτι κήρυξι Ἐκκλησία ἐλέγετο μόνῃ ἡ πρώτη τῶν τακτικῶν καθ' ἐκάστην Πρυτανειῶν συνεδριάσεων τοῦ δήμου, τοῦτο μαρτυρεῖ ὁ Πολυδεύκης (Η. 96) καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ὁ πρῶτος· μάστιχα προσθέτει ὅτι ἡ τρίτη Ἐκκλησία « κήρυξι καὶ πρυτανειῶν· ἀξιοῖ χρηματίζειν, ἢ δὲ τετάρτη περὶ ἱερῶν καὶ ὄρων ». Πλὴν ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Ἀχαρνέσιν αὐτοῦ εἰσάγει τὸς παρὰ τοῦ Βασιλέως (τῆς Περσίας) καὶ τῆς Θράκης Πρέσβεις, ἵνα δώσωσι λόγον τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν εἰς κῆρυξι Ἐκκλησίαν, ἢ κατὰ Πολυδεύκην ἦν οὐχ ἡ τρίτη, ἀλλ' ἡ πρώτη τῆς τότε ὀρισταμένης Πρυτανειῶς. Ὁ Σοέμαν (De Comit. i) ἵνα συμβεβησὴ τὰς διαφορὰς ταύτας, ὑποθετεῖ ὅτι ὁ Σόλων κατέστησε πάλαι μίαν κῆρυξι Ἐκκλησίαν συνερχομένην ἐν ὀρισταμένη ἑκάστης Πρυτανειῶς ἡμέρας, καὶ μετὰ τούτου προστεθήσαν καὶ ἕμισαι ἄλλαι ἐπὶ ὀρισταμένης ἡμέρας, διατηρηθείσης τῆς πρώτης ὀνομασίας κυρία. Ἄν δὲ τὸ λεγόμενον ἐπὶ τοῦ Ἀριστοφάνους σῆναις ἦν καὶ ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ, ἀνάγκη νὰ ὑποθέσωμεν ἐπὶ ὅτι ἡ περιγραφομένη ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκου διάταξις τῶν ἔργων τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐτήρειτο ἐπιμελῶς οὐδ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πιατοῦ, ὑπερ-οὐκ ἀπίθανον· καὶ ἐπειδὴ ὀλίγα μετὰ τὸν Ἀριστοτέλην ἐπὶ πολλὰς εἰς τὸ πολιτικὸν τῶν Ἀθηναίων εἰσήχθησαν μεταβολαί, ἐδόθη ἔτσι· τότε τὸ ὄνομα κυρία εἰς πάσας τὰς τακτικὰς Ἐκκλησίας· ἐκ τούτου δὲ φαίνεται ὅτι ὁ τῶν Ἀριστοφάνους σχολιαστῆς συνέχευε τὴν τῶν νεωτέρων χρόνων τάξιν πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων ἐξουσίαν. Μετὰ τὴν οὐξίτησιν τῶν δέκα φυλῶν τῶν Ἀθηναίων εἰς δώδεκα, ἐγένοντο καὶ αἱ δέκα πρῶτερον ἐπίσημοι Πρυτανειαὶ δώδεκα, ἰσάριθμοι τοῖς τοῦ Ἄττικοῦ ἔτους· μιστὶ τοῦτο συνδυαζόμενον πρὸς ἄλλα τινὰ (Shoemann. II. 44) δείκνυσιν ὅτι οἱ τριῶν κατὰ μῆνα Ἐκκλησιῶν μνημονεύοντες εἶχον ἐν τῷ τοῖς χρόνοις ὅτε πρυτανεῖαι καὶ μῆνες ἦσαν τὸ αὐτό. Συγγραφῆσι τινεσι ἐπιτεθήσαν νὰ ὀρίσῃσι καὶ τὰς ἡμέρας, ἐν αἷ· αἱ τῆσραρες συνήθειαι Ἐκκλησίαι καθ' ἐκάστην πρυτανειῶν ἐγένοντο· ἀλλ' ὁ Σοέμαν (II. 47) ἀπέδειξεν ἀνεπιβλήτως σχεδόν, ὅτι δὲν ἦσαν ἀμεταβλήτοι· ὀρισμένοι αἱ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμέραι· καὶ ἀν ἦσαν δὲν ἔχομεν ἰκανὰ δεδομένα ἵνα ταύτας ὀρίσωμεν. Ὁ Οἰλιπιανός (εἰς Δημοσθ. Τιμοκ. 706) λέγει, ἐννοῶν τὴν χρόνον καθ' ὅν τριεὶ ἐγένοντο κατὰ μῆνα Ἐκκλησίαι, ὅτι ἡ μὲν συνεκροτεῖτο τὴν ἐνάτην, ἢ δὲ περὶ τὴν εικοστὴν, ἢ δὲ περὶ τὴν τριακοστὴν ἐκαστοῦ μηνός· καὶ δὲν ὑπάρχει ὄντως ἀπίθανον ὅτι τὰ μεταξὺ ἐκάστη; Ἐκκλησίας χρονικά διαστήματα ἦσαν ἀλλήλοισι περίπου ἴσα.

Ἡ Ἐκκλησία συνελέγετο κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ὡς ὁ Ἀριστοφάνης λέγει (ἐν λ. Πάνδημος Ἀφροδίτη) ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐπειτα δὲ εἰς τὴν πύκταν, καὶ τέλος οἰκοδομηθέντος τοῦ μεγάλου Διουσιακοῦ θεάτρου πολλάκι· εἰς αὐτὸ, αἵ εὐρυχώρον ὄντος, καὶ εἰς ἄλλους ἐπιτόπους. Ὁ Θουκυδίδης (Η. 97) λέγει, ὅτι Ἐκκλησίαν συνελέγον, μίαν εὐθὺς τότε πρῶτον εἰς τὴν Πύκταν καλουμένην, οὐπερ καὶ ἄλλοτε εἰώθεσαν· καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Ἱππ. 42) παιζὼν ὀνομάζει τοὺς Ἀθηναίους α ἄμμον πυκνίτην» ἕνεκα δὲ τῆς ἐξεχούσης θέσεως τῆς πυκνῆς τὸ εἰς αὐτὴν συλλέγεσθαι ἐλέγετο « ἀναβαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν » καὶ ὁ Δημοσθένης ὁμιλῶν περὶ Ἐκκλησίας τοῦ δήμου ἐν τῇ πύκτι συνελευθείας λέγει· « πᾶς ὁ δῆμος ἔνω καθῆτο » (περὶ στεφ. 285). Εἰς εἰδικὰ δὲ τινὰς περιστάσεις ὀρίζετο ὑπὸ τοῦ νόμου « τὸ ποιεῖν τὴν Ἐκκλησίαν ἐν Διονυσίῳ » (Δημοσθ. κ. Μειδ. 517). Ἐκκλησίαι ἐγένοντο ἐπὶ ἐν Πειραιεὶ καὶ ἐν τῷ εἰς Μουνησίαν θεάτρῳ (Δημοσθ. π. παραρρ. 359. Ἀσο. κ. Ἀγορ. 133 Θουσ. Η. 93).

Τὸ δικαίωμα τοῦ συγκαλεῖν τὸν δῆμον εἰς Ἐκκλησίαν εἶχον ἐν γένει οἱ Πρυτανεῖς ἢ πρόεδροι τῆς Βουλῆς τῶν πεντακοσίων· ἐν κατεπιγούσαις δ' ἀνάγκαις, καὶ ἰδίως πολέμου ὀρισταμένου, συνῆγον καὶ οἱ στρατηγοὶ Ἐκκλησίας συγκαλιτόντες· ἐκ τοῦ τύπου δὲ διαφόρων ψηφισμάτων οὕτω συναγομένων Ἐκκλησιῶν φαίνεται ὅτι ἦν ἀνάγκη εἰς τοῦτο ἢ τῆς Βουλῆς συγκαλιθῆσαι (Δημοσθ. περὶ στεφ. 246). Αἱ τῆσραρες ὄμοιαι συνήθειαι Ἐκκλησίας ἐκάστης πρυτανειῶς συνεκαλεσάντο ὑπὸ τῶν πρυτανείων, οὐ μόνον γνωστοποιούτων διὰ προγράμματος· πρῶτον τὴν ἡμέραν (προγράφησιν Ἐκκλησίας) καὶ τὴν συζητητέαν ὑπόθεσιν (4), ἀλλὰ καὶ κήρυκα ἀπέστειλλον ἀσυνάγγιν τὸν δῆμον» (Πολυβ. Η. 95. Ἀρπ. ἐν λ. Κυρία Ἐκκλησία. Δημοσθ. κ. Ἀριστ. 772). Ὅσακις οἱ στρατηγοὶ ἢ

(1) Οἱ Πρυτανεῖς . . . προγράφουσι πρὸ τῆς Βουλῆς καὶ πρὸ τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ ὧν δεῖ χρηματίζειν (Πολυβ. Η. 95).

θέλον νὰ συγκαλεσθῶσι Ἐκκλησίαν, ἐκήρυττον τοῦτο πρὶν δημοσίαι, δίδει ὡς ὁ Οὐλιπιανός λέγει, αἱ Ἐκκλησίαι αὐταὶ ἐλέγοντο σύγκλητοι, ὡς συγκαλιόμενον τοῦ δήμου δι' ἐπιτήδεας ἀποσταλλομένων καὶ περιφερομένων πρὸς τὸ τοῦ δημοσίου ὑπηρετῶν (εἰ συνεκάλουν τινὰς περιήντες)· ἐκτὸς δὲ τῆς ἐξουσίας τῶν στρατηγῶν τοῦ συγκαλεῖν Ἐκκλησίαν, φάνεται ἐκ τοῦ Θουκυδίδου ὅτι ἠδύνατο καὶ νὰ ἐμποδίξῃσι τὴν συναγωγὴν αὐτῆς (B. 22)· παρατηρητέον ὅμως ὅτι ἡ τοιαύτη ἐξουσία τῶν στρατηγῶν δὲν ἐνεργέτο ἴσως εἰμὴ ἐν κήρυξί πολέμου καὶ ταραχῶν, καὶ ὑπὸ ἀνδροῦν ὡς ὁ Περικλῆς. Ἄλλως· τε οἱ πρυτανεῖς ἦσαν οἱ συγκαλιόντες πάσας τῆς Ἐκκλησίας, οὕτω τοιούτοις ἐγένετο μετὰ τὸν Σόλωνα.

(ἀκολουθεῖ.)

Ἀνθρωποθεσία παρὰ τοῖς Μεξικανοῖς.

Γινώσκοντες ὅτι οἱ ὑπὸ τὴν ἐδηγίαν τοῦ διασπῆτου Φερνάνδου Κορτέζου τὸ μέγα τοῦ Μεξικου κράτος κατακτίσαντες ἴσπανοὶ ἔβρον παρὰ τοῖς λαοῖς ἐκείνοις συνδυασμένη τῷ τὰ μάστιχα ἀνεπτυγμένη πολιτισμῶ τὴν βαρβαρωτέραν καὶ ἀνομιλοτέραν θρησκείαν. Οὐδὲν θαρσαλύτερον ἢ αἱ ἀνθρωποθεσίαι δι' ὧν οἱ Μεξικανοὶ, ἐν τῇ τυφλῇ αὐτῶν δεισιδαιμονίᾳ, ἠγωνίζοντο νὰ ἐξελθῶσι τὰ ἀπλήστους αἵματος θεότητες αὐτῶν. Ἄλλ' ὅτι ἐπιπροφανέστερον καταδείκνυσι πᾶσαν τὴν ὁμότηταν τῶν αἱματοχυσίων τούτων ἢ τὴν τῶν συνοδυνοσῶν ταύτας θρησκευτικῶν καταστάσεων πρώτη. Μεγαλοπρεπῆς ναὶ ἦσαν καθιερωμένοι τῇ τῶν θεῶν λατρεία, ὧν πρῶτος ἦν ὁ τοῦ πολέμου, huiztilopochlli καλούμενος, καὶ διακεκριμένου ὄμοι· σεβασμῶ παρὰ τοῖς Μεξικανοῖς ἀπολαύων. Ἀκαταλόγητος ἦβλεν εἰσελθῆναι ὁ ἀκριβὴς ἀριθμὸς τῶν ἐν ταῖς θυσίαις ταύταις σφαγιασθέντων δυστυχῶν· ἀλλὰ κατὰ τοὺς μετρωτέρους ὑπολογισμῶν ὑπερβᾶσαν οὕτοι τὰς δέκα χιλιάδας καθ' ἑκάστην τὴν Μεξικανικὴν κράτος. Ἰσπανοὶ τινεσι ἱστορικοῖς τῶν τῆς κατακτίσεως χρόνων παρέχει ἡμῖν τὴν ἐξῆς λεπτομερῆ μιὰς τῶν τοιούτων θυσῶν ἀφήγησιν. Ἀνεγίρειται ἡ καρδιά ἐν τῇ ἀναμνήσει τῶν φρικτῶν ἐκείνων τοῦ φαντασμοῦ βαρβαροτήτων, αἵ κατὰ τὸν ἀρχαίον καὶ τὸν νέον κόσμον κατέπαυσαν ὁ χριστιανισμός. Ἱδοὺ πῶς ἐξετελεῖτο ἡ φρικτὴ αὐτῆς ἱεροτελεστία.

Ἐξ ἱερῆς συνήθειος ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ των. Ὁ προεξάρχων αὐτῶν, καὶ Topiltzin καλούμενος, ἔφερον ἐρυθρὰν ἐσθίαν, καὶ διάδημα ἐκ πρασίνων καὶ κυτρίνων πετρῶν· οἱ δὲ λοιποὶ πέντε ἐνεδύοντο λευκὰ καὶ μέλανα ἐνδύματα. Οἱ ὅντα οὕτοι ἔσφρον ἐντέλως γυμνοὶ τὸ σῆμα μέχρι τοῦ ὑψηλοτέρου τοῦ ναοῦ μέρους, καὶ ἐξήλθον αὐτὸ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ. Τέσσαρες δ' ἐξ αὐτῶν ἐκράτουν τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, τῶν πέμπτου· σφικτότατα τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ περιπέζοντο· δι' ὀρισιθεοῦς ζυλίνου κλοιού. Τότε ὁ Topiltzin ἐπροχώρει, κοπτερὸν λίθον ἐν εἰδὲ μαχαίρας τετυμῆναι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ κρατῶν, ἐσχίζε τὸ στήθος αὐτοῦ, ἐλάμβανεν τὴν ζῶσαν ἐπι καρδίαν αὐτοῦ καὶ προσέφερε αὐτὴν πάλαι λουσαν τῷ θεῷ, καὶ ἐβόρπεν αὐτὴν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ὅτε δὲ τὸ εἶδον ἦν γιγαντιαίων εἰσήγεν εἰς τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ χρυσῶν κοχλιαρίων τὸ αἱματοφόρον τοῦτο ὀλοκαύτωμα. Ἐνίοτε δὲ τὰ χεῖλη τοῦ θεοῦ καὶ ἡ εἰσοδὸς τοῦ ναοῦ αὐτοῦ κατεβρέχοντο τῷ αἵματι τοῦ θύματος. Ἐάν τοῦτο ἦν αἰχμάλωτος, αἷμα τῆς θυσίας περατομένης, παρεμέριζον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἵνα διατηρησῶσι τὸ κρανίον αὐτῆς, τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ σώματος ἐβρίπτον εἰς τὸ κατώτερον τοῦ ναοῦ μέρος. Τότε δὲ ὁ τὸν αἰχμάλωτον ζωγράφος πολεμιστῆς ἐκήρυσσε τὴν λαῖαν αὐτοῦ καὶ παρελάμβανε αὐτὴν μετ' ἑαυτοῦ, ὅπως παρασκευάσῃ μεγαλοπρεπῆς συμπίσιον τῇ οἰκονομίᾳ καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῦ. Παρὰ τοῖς Ὀνομαίοις κατακεραμίτιζον τὸ σῶμα καὶ ἐπώλον δημοσίαι αὐτὸ ἐν ταῖς ἀγοραῖς.

Ἐννοεῖται ὅτι λατρεία οὕτω βάρβαρος ὥραλε νὰ περιβληθῇ τοὺς ἀπαισιώτερος καὶ φρικτωδέστερος τύπους. Ἐβρίβεν οὕτω τὸ αἷμα ἐπὶ τῶν βωμῶν τῶν πλείωτων θεῶν τοῦ Μεξικου· ὡσαύτως εἶχον ἐκλεβεῖ τὰ τεμνωτέτερα ἐμβλήματα πρὸς παράστασιν τῶν ὡμῶν τούτων θεῶν. Γιγαντιαία τέρατα, εἰκόνας, ἐν αἷς ἦν ἐπεσωρευμένον πᾶν ὅτι φρικτῶδες δύνανται νὰ παραγῆν ἡ εὐπιστος τοῦ ἀγρίου φαντασία· τοιαῦτα ἦσαν τὰ ἀντικείμενα τοῦ Μεξικανικοῦ σεβασμοῦ. Θορία, ὄρησι, τῆρας, ἦσαν τὰ τῶν ναῶν αὐτῶν ὄρασμα. Τὸ πνεῦμα θρησκείας, οὐδὲν ἄλλω ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ σαλπέρτιται καὶ ἐκδικισιν διοράσεως ἀναγκαῖως δὲν ἦτο εὐνοῦν τῇ ἀνθρωπότητι. Ὁ φόβος καθίστατο παθῶν τῶν πρῶτων τὸ ἐλατήριον· πειγνῶν ἀπύστωτος θεωρουμένων τῶν μισοκρετόρων παθῶν, κατα-

στρέφτο πᾶσα πρὸς τοὺς ἀνθρώπους συμπάθεια καὶ ἐβούνο πάντες οἱ τοῦ κοινωνικοῦ βίου δεσμοί. Οὕτω βλέπομεν ὅτι, ὡς ἐκ μοναδικῆς τινὸς ἀντιθέσεως, οἱ Μεξικανοὶ, οἱ μάλλον τότε πεπολιτισμένοι πάντων τῶν τοῦ νέου κόσμου λαῶν, ἦσαν συγχαίς καὶ οἱ ὑπερώδιστεροι πάντων. (Μεταρρ. Α. Σ. Β.)

Περὶ Δρυιδίων. (Ἱδὲ-συνέχ. ἐν ἐφημ. ἀριθ. 66)

Πᾶσα ἡ ἠθική τῶν Δρυιδῶν περιετέλλετο, ὡς ἦδη εἴπομεν, εἰς ταῦτα τὰ τρία κύρια κεφάλαια, «Σέβασμα τοῦ Θεοῦ, μὴ βλέπιτε μηδὲν καὶ ἔστε ἄνθρωποι». Πῶς τις ὁμως συμβεβῆκε τούτοις τοῖς ὑψηλοῖς ἀξιωμασὶ τὸ δίδον εἰς τοὺς οἰκοδεσπότης ἐξουσίαν ζωῆς καὶ θανάτου ἐπὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων καὶ τῶν δούλων αὐτῶν; «Ἄλλ' ἡ πατρικὴ οἰκοδεσποτεία, κατὰ τὸν Ἄββαν Βανίερνον, ἐσπέρηξεν τὸ μόνον ἐπὶ τοῦ σεβάσματος καὶ τῆς ἀγάπης, ἀνευ οὐδενὸς ἄλλου θετικοῦ νόμου». Ὁ Ἰούλιος Καίσαρ καὶ ὁ Τάκιτος ἀδιδάκτους ἀρῆσκοντες περιγράφοντες τὸ σεβάσ, ὅ οἱ τε Γάλλοι καὶ οἱ Γερμανοὶ ἔχον πρὸς τὰς γυναῖκας αὐτῶν. Αἱ τῶν Δρυιδῶν μάστιχα συνεμερίζοντο τῆς ἐξουσίας τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν, καὶ ἠρώσαντο εἰς πολιτικάς καὶ θρησκευτικάς ὑποθέσεις. Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Γαλατίας ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων φρουροῦνθῶσαν ἐν αὐτῇ καὶ ναοί, εἰς οὓς αἱ δρυιδῆες, μόναι διατάσσονται καὶ κάνονίζουσαι πᾶν τὸ ἀρόρον τὴν θρησκείαν, ἀπηγόρευον τὴν εἰσοδὸν πρὸς τοὺς ἄνδρας.

Ἐν τῇ ἐξέχῃ τοῦ Μαλλέτου εἰσαγωγῇ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀλβίας λέγεται ὅτι οἱ Κέλται καὶ οἱ Γαλάται ἀπεδείχθησαν πῶλο ὑπερέτεροι τῶν Ἀσιαίων, οἵτινες μεταβαίνουσιν ἀπὸ τῆς λατρείας εἰς τὴν καταφρόνησιν, ἀπὸ τῶν αἰσθημάτων ἀκαθάρτου ἔρωτος εἰς τὰ τῆς Ὀμοθυμοῦς ζήλοισίας, ἢ εἰς τὰ τῆς ἐπι βριστικωτέρας παρὰ τὴν ζήλοισίαν ἀδίκιφορίας. Οἱ Κέλται ὡς ἴσως αὐτοῖς ἐβιῶσαν τὰς συμβίβας, ὧν ὀδύεις καὶ τὸ φίλτρον οὐχ οἶον τε ἦν ἄλλως ἐνδύσεως· ἀποκτίθασιν, εἰ μὴ δὲ σεβασμοῦ, γενναίου καὶ φιλόφρονος τρόπου, ἀνδρείας, καὶ ἀρετῆς.

Τῶν Βρετανικῶν νήσων οἱ κάτοικοι, κατὰ τὰς ποιήσεις τοῦ Ὁσείου, τοσούτον πέρα τοῦ διεμένου προήγαγον τοῦτο τὸ σεβάσ, καὶ πάσας τὰς τιμάς, ὅσων οὐδὲν ἄλλο ἔθος τοῦ κόσμου. Πίστοι εἰς ὃ ἡ καρδιά αὐτῶν ἐξελέξατο κάλλος, οὐδὲ ποτε ἐλθὼν ἕλκος πολλὰς γυναῖκας· αἱ δὲ συμβίβαι πολλάκις μετῃμεριζομένη ἀκολουθοῦσαν τῷ ἡρώ· εἰς τὸν πόλεμον.

Κατὰ τοὺς λαμπροῦς ἱπποτικούς χρόνους εὕρισκοντες ἀδιδάκτους τὰς περιγραφὰς τῶν αὐτῶν ἡθῶν καὶ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὰς γυναῖκας σεβασμοῦ, ἀξιοθαύμαστον ἐστὶ ὑπὸ εὐγνωμοσύνης, δεῖτε σχεδὸν ὅλα αἱ κυρία, γινώσκουσιν τὴν τέχνην τοῦ θεραπεύειν τὰ τραύματα, προβόμως ἐνοσηλεύον τοὺς ἐν πολέμῳ τραυματιζόμενους ἱπποτάς· Ἄλλ' οὐ περιόριζόμεναι εἰς τοῦτο καταγίνοντο καὶ περὶ τὸ μετριάξιν διὰ τοῦ θεληγίτου τῆς συνακταρρῆς· αὐτῶν τὴν ζῶσαν ἀνδρεία τῶν ἀναλμυθάνων ἱπποτῶν, καὶ ἵνα κάλλιον ἀναμνηθῶσιν αὐτοὺς τὰ ἄλλα αὐτῶν, ἀνεγίνσκον τὰ ποιήματα καὶ τὰ μυθιστορήματα, ἐν οἷς πᾶν ἐνδεχόμενον ἡρώων ἔργων ἐτίθειτο ἐν ἐνεργείᾳ.

Ὅθεν δὲν νομίζεται παράλογον ἐν τῆς φωνήσιν διατάξιν περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ ὄμοι ἀξιωματός, ὃ ἐχρησθήσι, πρὸς τοὺς Δρυιδὰς τὸ φρικτὸν δικαίωμα τοῦ καταχράσθαι τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὑποδοστέρων καὶ ἀθῶων, ἵνα καταβλιθῶσι, καὶ εἰ ἐνίοτε ἵνα θυσιαζῶσιν αὐτοῖς. Οὗτοι οἱ Ἀρχιερεῖς ἐξήλοτουπου μὲν τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, ἀλλ' αὐτῇ ἦν τοσαύτη, καὶ τοσοῦτον λίαν ἀνεγνωριζομένη ὥστε πρὸς διατήρησιν αὐτῆς, δὲν εἶχον χρεῖαν ἵνα ὄσιν ὄμοι πρὸς τὰς ἑαυτῶν οἰκογενεῖας. Ὅντες ἀπάντων ὑπέριτοι, προσκεκυνοῦντο παρ' ὄλων τῶν λαῶν. Ἐκ τούτων λοιπὸν συνάγεται ὅτι δὲν ἦβλεον ἀρείσκεσθαι πληρωντες τρέμου τὰς συμβίβας, τὰς μόναις δυναμέναις νὰ καθήδονσι τὸ ἐρμῶδιον αὐτῶν, τὰ τέκνα, τὰ μέλλοντα νὰ καταλείψῃσι τὴν μνήμη αὐτῶν εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τοὺς δούλους, τοὺς φροντίζοντας περὶ προσέψεως καὶ ἐκτελέσεως πάντων τῶν πρὸς ζῆλιν ἀναγκαίων. Ἄλλ' ἂν τὸ μνησθὲν ἀξιωμα ἐπακλυθῇ, ἐνθῆκεται ἡ ἀνήκη εἰς τὴν ἐσῶχην τοῦ ἐσχάτου ἐξετελέσθη τῶν τε Δρυιδῶν καὶ τῶν Γαλατῶν.

Αἱ Δρυιδῆες διαρροῦντο εἰς τρεῖς τάξεις. Αἱ τῆς πρώτης τάξεως διήγον ἐν ἀγαμίαι τῶν βίον, αἱ δὲ τῆς δευτέρας, καὶ τοὶ ἔργασαι ἐνδιη-

τωντο εν τοις ναυτι, όπου ελειτούργουν, και επι μιας μόνης ημέρας του ετους έβλεπον τους άνδρας αυτών· αι δέ της τρίτης αδιαλείπτως συζώσαι μετα των συμβίων αυτών, εφρόντιζον περι των εν τη οίκια.

Αυται μὲν ἦσαν αἱ διαφοραί, κυρίως όμως υπό των Δρυϊδίδων δὲν εσχηματίζοντο, εἰμὴ δύο τάξεις ὡν τὴν μὲν πρώτην συνεκρότων· αἱ Ἱέρεια, τὴν δὲ δευτέρα αἱ διακόνισσαι αυτών, ὡν τὰς διαταγὰς καθηκόντως ἐξετέλουν.

Ἡ συνθησετάτη κατοικία αυτών ἦν ἐν ταῖς νήσοις, αἵτινες παρεκιντο πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Γαλατίας και Ἀγγλίας. Ὅτε τινὰς τούτων οἱ Δρυΐδαι κατέφκουν, δὲν εῦρίσκοντο ἐν αὐταῖς Δρυΐδιδες. Ἐντὸς τούτων των νήσων οἱ Δρυΐδαι ἢ αἱ Δρυΐδιδες ἠσκοῦντο τὸ πλεῖτον περὶ τῆς μαγείαν, και γενικῶς υπό των Γαλατικῶν και Ἀγγλικῶν λαῶν ἐπιστεύετο οἱ ἠδύναντο νὰ διεγείρωσι κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς λαίλαπας και τρικυμίας.

Ἡ ἀνήσυχος των ἀθρώπων πολυπραγμοσύνη τίθησι τὴν δύναμιν τοῦ μαντεύειν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην. Οἱ Δρυΐδαι πείσαντες τοὺς λαοὺς ὅτι ἐγίνωσκον τὰς ἐπιβροὰς των ἀστέρων και τὰ μέλλοντα, παρεχώρησαν σχεδὸν διόλου τὴν διακόνειν τῆς μαντικῆς εἰς τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας.

Γινόντες τὸ πρὸς τὰς γυναῖκας ἀγανόφρον σέβας των Γαλατῶν και των Γερμανῶν, και ἐκ τούτου ἐνοήσαντες ὅτι αὐταὶ ἠθελον εἶσθαι πολὺ δεινότεραι αυτών εἰς τὸ πείθειν και ποιεῖν πιστὰ, ὅσα ἠθελον προλέγειν· ἀνέθεσαν εἰς αὐτὰς ὅλα τὰ περὶ τοῦ μέλλοντος ἐρωτήματα. Αυται δὲ πολὺ εὐφῶς ἀποκριθεῖσαι εἰς αὐτὰ ἐγενίαν μετ' ὀλίγων περιφημοὶ εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. Πανταχόθεν ἤρχοντο και ἠρώτων αυτὰς, ἐπειδὴ τὰ ἀποκριματὰ αυτών ἐπιστεύοντο πολὺ περισσότερον παρὰ τοὺς χρησμοὺς τῆς Ἑλλάδος και τῆς Ἰταλίας. Οἱ Ἀυτοκράτορες, ὅτε ὑπέταξαν τὴν Γαλατίαν, πολλὰκις ἠρώτησαν αυτὰς. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ πλείτται των ἀποκρίσεων αυτών διεσώθησαν, ἐν ᾧ οὐδαμοῦ αἱ των Δρυΐδων ἰδίως ἀναφέρονται.

Περαινοντες τὸ ἄρθρον τοῦτο, εἴπωμεν και ὅ,τι σαφέστερον γινώσκεται ἐπὶ τοῦ πότε οἱ Δρυΐδαι και αἱ Δρυΐδιδες παντάπασι κατελύθησαν. Ὁ Σουητῶνιος, ὁ Αὐρήλιος Βίκτωρ, και ὁ Σενέκας λέγουσιν ὅτι ἢ ἐξάλειψις αυτών ἐγενίεν ἐπὶ Κλαυδίου τοῦ Ἀυτοκράτορος· ἀλλ', ἐπειδὴ πολὺ μακροχρονιώτερον ὑπῆρξαν, φαίνεται ὅτι οἱ ῥηθέντες συγγραφεῖς ἠθέλησαν μνημονεῦσαι μόνον περὶ των ἀνθρωποθυσιῶν, ὡν τὸ ἀπάνθρωπον ἔθος ἀπολύτως ἀπηγορεύθη τοῖς Δρυΐδασι υπό τοῦ μνησθέντος Ἀυτοκράτορος. Ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Καρνούτου (chartre) ἦσαν ἐτι Δρυΐδαι μέχρι μεσουντος τοῦ πέμπτου αἰῶνος, και γίνεται δῆλον ὅτι δὲν ἐξηφάνισθησαν, εἰ μὴ πολὺ ὕστερον, ὅτε ὁ χριστιανισμὸς παντελῶς ἐξάλειψα· τὰς δεσποδαμονίας των Γαλατῶν, ἠρίστευσεν ἐν τισιν ἐπαρχαίαις.

Μετὰφρασ. ἐκ τοῦ Γαλλικ. ὑπὸ Σ. Μ. Σαλουμιδου.
(Αἱ διορθώσεις των παροραμάτων ἐν ἐξῆς φύλλῳ)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπεστάλη ὁ πρῶν ὑπουργός των ἐξωτερικῶν Φουὰτ ἐρέντης εἰς Θεσσαλίαν και Ἠπειρον ἵνα ἐξετάσῃ ἐκ τοῦ ἐγγύς τὰ γεγονότα και καταμάθῃ ποῖα τὰ ἐγείραντα τὸν λαὸν παράπονα· συναπεστάλησαν και 2500 ὀθωμανοὶ στρατιῶται εἰς Βῶλον και ἄλλαχού ἐπὶ τουρκικῶν ἀτμοπλοίων.

— Ἡ εἰς Τουρκίαν ἀποστολὴ τοῦ ἀγγλικῶν στρατοῦ ἤρξατο ἐνεργουμένη, ποῦ θέλει σταθμεῦσαι ἀγνοεῖται ἐτι.

— Καὶ αἱ των δυτικῶν δυνάμεων και αἱ τῆς Ῥωσσίας προπαρχακευαὶ διὰ τὸν πρὸς ἀλλήλους ἐφιστάντα πόλεμον εἰσὶ καταπληκτικαί.

— Ἀπηγορεύθη ἢ ἀπὸ της Ἀγγλίας και τῆς Γαλλίας ἐξαγωγή ὀπλων και πολεμοφοδίων.

— Κατὰ τὰς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰδήσεις οἱ Ῥῶσοι κατέστρεψαν μέρος τοῦ ἐν Δανουβίῳ τουρκικῶν στολίσκου.

— Διὰ τοῦ προχθὲς καταπλεύσαντος Γαλλικῶν Ἀτμοπλοίου ἦλθεν ἐνταῦθα ἀπὸ Γαλλίας ὁ Ὑποστράτηγος Κ. Δ. Καλλέργης.

— Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων μετὰ φιλοθέου ζήλου αὐξάνει ὁσημέραι τὰ συντελούμενα εἰς φωτισμὸν των χριστιανῶν Ἀράβων μέσα· ἐκ τοῦ Πατριαρχικῶν ἐν Ἱεροσολύμοις τυπογραφείου ἐξεδό-

θη ἄρτι ἀραβιστὶ και διανέμεται εἰς τὰ Σχολεία και τὰς Ἐκκλησίας τῆς Παλαιστίνης ὁ Ἀπόστολος. Τυποῦνται δὲ ἤδη εἰς τὴν αὐτὴν γλώσσαν κατῆχησις τῆς ὀρθοδόξου πίστεως και ἱερὰ ἱστορία, και μετα ταῦτα ἐκδοθήσονται ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία. Τὸ ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ παιδευμένου Κ. Κλεόπα σχολαρχούμενον σχολεῖον ἀκμαίνει και καρπὸς φέρει ἀξίους και των εὐχῶν τοῦ συστήσαντος αὐτὸ, και τοῦ ζήλου τοῦ ἐπιμελουμένου αὐτοῦ.

— Δαπάναις τοῦ ἐν Σμύνη βιβλιοπόλου Κυρίου Μάγνητος ἐξεδόθη, ὑπὸ λογίου ἀνωνύμου συνταχθεῖσα, γραμματικὴ τῆς καθ' ἡμᾶς ἑλληνικῆς γλώσσης, τιμωμένη Δρ. 1 1/4.

— Τὸν υἱὸν τοῦ Γερουσιαστοῦ και ὑποναύαρχου Κ. Κανάρη Θεμιστοκλῆ ἔδολοφόρησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἄγνωστοι κακοῦργοι εἰς τὸ χωρίον τῆς Ἐφρᾶς Κρήνης. Ἐπιμελεὶς τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας ἐκηδεύθη προσηκόντως. Τὸ κατὰ τοῦ ἀγαθοῦ τούτου νέου κακοῦργημα ἐπροξένησε μεγίστην ἐντύπωσιν εἰς πᾶσαν τὴν Κωνσταντινουπόλιν.

Τὰ τῆς Ἠπειρου και Θεσσαλίας χωροῦσιν ἀεὶ ἐκτεινόμενα και σοβαρότερα καθιστάμενα.

— Ὁ Τεργεσταῖος Παρατηρητὴς τῆς 2 Μαρτίου δημοσιεῖει τὴν ἀκόλουθον ἐκ Λονδίνου τηλεγραφικὴν εἰδήσιν τὴν 18 Φεβρουαρίου, ἔχουσαν ὡς ἐξῆς

Λονδίνον 28 Φεβρουαρίου. — Ὁ Χρόνος κηρύττει, ὅτι ἢ Ἀγγλία και ἢ Γαλλία προσεκάλεσαν τὸν Νικόλαον, διὰ ταχυδρομῶν ἀναχωρησάντων χθὲς, ν' ἀπαντήσῃ ἐντὸς 6 ἡμερῶν, ἐὰν σκοποῦῃ νὰ ἐκκενώσῃ τὰς ἡγεμονίας μέχρι τῆς (18) 30 Ἀπριλίου τὸ βραδυτέρον. Ἡ ἀρνήσις του θέλει θεωρηθῇ ὡς κήρυξις πολέμου κατὰ τῆς Ῥωσσίας.

— Αἱ προχθεςιναὶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰδήσεις ἀναφέρουσιν, ὅτι ἐν ὑπουργικῷ συμβουλίῳ ἀπεφάσισεν ἢ Πόρτα ν' ἀποσείλῃ ἐνταῦθα ἐκτακτον ἀπεσταλμένον διὰ τὰ Ἠπειρωτικὰ κινήματα.

— Τὴν πέμπτην τὸ ἐσπέρας οἱ ἐνταῦθα πρέσβεις ὑπῆρχον συνηγμένοι εἰς τὸ κατὰστάμα τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας. Μετὰ δὲ τὴν 10 ὥραν ὁ Κ. Ρουὰν μετέβη εἰς τὰ Ἀνάκτορα.

— Ἡ Γαλλικὴ ἐφημερὶς Κωνσταντινουπόλεως ἀναφέρει, ὅτι ἐκ των 7 πεζικῶν ταγμάτων των Βιτωλιῶν δύο ἀπεστάλησαν εἰς Ἰωάννινα, ἐν εἰς Λάρισσαν, και τὰ λοιπὰ διετάχθησαν ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὸν Δανουβιον.

— Κατὰ τινὰ ἐκθεσιν τοῦ Ἀρχιστρατήγου Ὁμέρ Πασσᾶ, τὴν ὁποίαν δημοσιεύουσιν αἱ Γαλλικαὶ ἐφημερίδες, ὁ Τουρκικὸς στραπὸς ἀναβαίνει εἰς 220,000 ἀνδρῶν.

— Ὁ Ἀυτοκράτωρ Νικόλαος ἐζήτησεν ἀκριβῆ ἐκθεσιν ὅλων των ἀχρι τουδε πολεμικῶν συμβάντων κατὰ τὸν Δανουβιον, και μάλιστα τῆς μάχης τοῦ Τσετάτε, διὰ τὴν κακὴν ἐκθεσιν τῆς ὁποίας ὁ στρατηγὸς Ἀνρέπ θέλει δικασθῆ ἐνώπιον πολεμικοῦ συμβουλίου, κατὰ τὰς Πρωσιακὰς ἐφημερίδας. (ἐκ τῆς Ἀθηνᾶς.)

ΑΓΓΕΛΙΑ.

(Ἰδε Ἐρημ. Μαθ. ἀρ. 67.)

Κύριοι ὁμογενεῖς.

'Αναλογιζόμενος ὡς οὐδὲν των ἀνθρωπίνων ἐργῶν ἐξ αὐτῆς τῆς γεννήσεως αὐτοῦ τέλειον και πληρὴ προέκυψε, διὰ δὲ τοῦ χρόνου και τῆς διανοικῆς σπουδῆς τελειότερον και πληρέστερον ἀπέδεδηκε, τοῦ μῶ ἐκδοῦμαι Δεξικὸν των φυτῶν μετ' ἱστορικῶν, μυθιστορικῶν και γεωπονικῶν παρατηρήσεων, περὶ τῆς φύσεως, τῆς δυνάμεως, τῆς χρήσεως και τῆς καλλιεργείας αυτών.

Τὸ λεξικὸν δὲ τοῦτο οὐδεμιᾶς, νομίζω, χρήζει συστάσεως, ὡς αὐτοσύστατον διὰ τὰς ἐξ αὐτοῦ τερπνότητας και ὠφελείας· ὠφελείας μὲν ἐκ τε των προῤῥηθεισῶν παρατηρήσεων, και των ἐνομάτων ἢ ὡ· εἰ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι ἐκάλλον ταῦτα, και ἀνθ' ὧν ξένοις και βαρβάροις ἡμεῖς χρώμεθα ὀνόμασι· τερπνότητας δὲ διὰ τὴν φυτικώτατα ἐρημοσμένην ἐπ' αὐτοῖς μυθολογίαν, ἐν ᾗ ἢ ἑλληνικὴ ἐμφαίνετοι βαθύνοια, πραγματοποιούσα και οἷον ψηλαφητὰ κατασταίνουσα τὰ ὑψηλὰ και ἀπόρρητα τῆς φύσεως μυτήρια.

Τὸ πλείστον τῆς Χλωρίδος ταύτης, Κύριοι, ἐκ τοῦ προγονικοῦ ἡμῶν κήπου συλλέλεκται· δεῖξασθαι τοῖνον ταῦτην ὡ· οἰκίαν και συγγενικὴν, και σπεύσατε εἰς τὴν συνδρομὴν αὐτῆς, τὸ μόνον μέσον δι' οὗ πᾶν φιλόμουσον συντελέσθη ἀγαθὸν, προσφέροντες 4 δραχμὰς δι' ἐν ἀντίτυπον ὑπὲρ τὰς 5,000 φέρων λέξεις, ἐξ ὧ· ἢ ἄπιος και ἢ ἀμπελος οἷον δείγματα τῆς ὅλης πραγματείας ἐν τῷ τῆς Ἀμαλθείας καταχρησθησαν φύλλῳ.

Ὁ Ἐκδότης Μ. ΣΑΒΒΑΙΑΗΣ.

ΤΥΠΟΙΣ Δ. ΑΘ. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ.

Ἐδοξ· Ἀδριανοῦ, ἀριθ. 302 πλησίον τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Φιλιά.